

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра маркетингу

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

Володимир ПИСАРЕНКО

30 серпня 2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
(обов'язкова фахова навчальна дисципліна)

ЕКОНОМІКА ПРАЦІ І СОЦІАЛЬНО-ТРУДОВІ ВІДНОСИНИ

освітньо-професійна програма Економіка підприємства

спеціальність 051 Економіка

галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки

освітній ступінь бакалавр

навчально-науковий інститут економіки, управління, права та інформаційних технологій

Полтава
2021-2022 н.р.

Робоча програма навчальної дисципліни «Економіка праці і соціально-трудо­ві відносини» для здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою Економіка підприємства спеціальності 051 Економіка

Мова викладання: державна

Розробник: Дядик Тетяна, доцент кафедри маркетингу, к.е.н., доцент

30 серпня 2021 р.

Розробник Тетяна ДЯДИК

Схвалено на засіданні кафедри маркетингу
протокол від 30 серпня 2021 року №1

Затверджено завідувачем кафедри

30 серпня 2021 р.

Володимир ПИСАРЕНКО

Погоджено гарантом освітньої програми Економіка підприємства

30 серпня 2021 р.

Ольга ДИВНИЧ

Схвалено НМР спеціальності «Економіка»

протокол від 30 серпня 2021 року №1

Ольга ДИВНИЧ

1. Опис навчальної дисципліни

Елементи характеристики	Денна форма
Загальна кількість годин	135
Кількість кредитів	4,5
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти	обов'язкова
Рік навчання (курс)	051ЕКОН бд 2021 стн
Семестр	5
Лекції (годин)	30
Практичні (семінарські) (годин)	16
Самостійна робота (годин)	89
в т. ч. індивідуальні завдання (контрольна робота) (годин)	-
Вид семестрового контролю	екзамен

2. Передумови для вивчення навчальної дисципліни

Перелік дисциплін, які передують її вивченню відповідно до структурно-логічної схеми освітньої-програми: Безпека життєдіяльності та основи охорони праці, Економічна теорія, Історія та культура України, Правознавство, Університетська освіта, Філософія, Економіка підприємства, Економіка та організація інноваційної діяльності.

3. Заплановані результати навчання

Мета вивчення навчальної дисципліни: формування теоретичних і практичних знань щодо економічних процесів у сфері праці, функціонування, розвитку та регулювання соціально-трудова відносин у суспільстві.

Основні завдання навчальної дисципліни: висвітлення теоретико-методологічних та соціально-економічних аспектів сучасних проблем економіки праці й соціально-трудова відносин; формування у здобувачів вищої освіти практичних навичок і вмінь щодо управління працею та регулювання відносин у соціально-трудова сфері.

загальні:

ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 9. Здатність до адаптації та дій в новій ситуації.

ЗК 10. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 12. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК 13. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

спеціальні:

СК 2. Здатність здійснювати професійну діяльність у відповідності з чинними нормативними та правовими актами.

СК 5. Розуміння особливостей сучасної світової та національної економіки, їх інституційної структури, обґрунтування напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.

С К8. Здатність аналізувати та розв'язувати завдання у сфері економічних та соціально-трудова відносин.

СК 10. Здатність використовувати сучасні джерела економічної, соціальної, управлінської, облікової інформації для складання службових документів та аналітичних звітів.

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Асоціювати себе як члена громадянського суспільства, наукової спільноти, визнавати верховенство права, зокрема у професійній діяльності, розуміти і вміти користуватися власними правами і свободами, виявляти повагу до прав і свобод інших осіб, зокрема, членів колективу.

ПРН 10. Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності.

ПРН 11. Вміти аналізувати процеси державного та ринкового регулювання соціально-економічних і трудових відносин

ПРН 18. Використовувати нормативні та правові акти, що регламентують професійну діяльність.

Методи навчання:

1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:

- за джерелом знань

МН 1 – словесні методи: лекція, розповідь-пояснення; бесіда;

МН 2 – наочні методи: ілюстрування; демонстрування;

МН 3 – практичні методи: робота з навчально-методичною літературою, розв'язання практичних ситуацій.

- за логікою

МНЛ 1 – індуктивний;

МНЛ 2 – дедуктивний;

МНЛ 4 – аналітичний;

МНЛ 5 – синтетичний;

МНЛ 6 – порівняння;

МНЛ 7 – узагальнення.

- за ступенем керівництва

МНСР 2 – робота під керівництвом викладача: самостійна робота; виконання письмових робіт.

2. Методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

МСМ 1 – методи формування пізнавальних інтересів: метод пізнавальної гри; метод використання життєвого досвіду; навчальні дискусії для вирішення проблемної ситуації.

МСМ 2 – методи стимулювання і мотивації обов'язку й відповідальності: роз'яснення мети навчального предмета; висування вимог до вивчення предмета; оперативний контроль.

3. Інноваційні методи навчання:

МНІ 1 – бінарні методи: словесно-інформаційний; словесно-проблемний; словесно-евристичний.

МНІ 3 – інтерактивні методи: дискусії, диспути, мозкові штурми, мікрофон, виробничі ситуації, Синанон-метод.

МНІ 4 – комп'ютерні і мультимедійні методи: використання мультимедійних презентацій; дистанційне навчання (MOODLE).

4. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Об'єкт, предмет і завдання дисципліни

Економіка праці, природа соціально-трудова відносин. Предмет і метод курсу. Місце і завдання дисципліни в системі підготовки фахівців економічного профілю. Поняття і сутність економічної категорії «праця». Якісна і кількісна характеристика праці. Соціально-економічна роль праці. Особливості аграрної праці. Зміст і характер праці. Праця як чинник виробництва. Класифікація видів праці. Формування мотивації трудової поведінки працівників. Статистика праці, соціологія праці, ергономіка праці, фізіологія і психологія праці, охорона праці, трудове право.

Тема 2. Трудові ресурси і трудовий потенціал суспільства

Трудові ресурси як соціально-економічна категорія. Формування трудових ресурсів та їх структура. Відтворення трудових ресурсів. Розміщення продуктивних сил як основа розподілу і перерозподілу трудових ресурсів. Види і форми міграції населення. Трудовий потенціал суспільства. Персонал підприємства, обліковий склад, необліковий склад, явочна, фактична чисельність, професія, кваліфікація, спеціальність, рівень кваліфікації, абсолютні показники чисельності персоналу, відносні показники чисельності персоналу, рух персоналу, структура персоналу, оборот кадрів, мобільність, витрати на персонал.

Тема 3. Соціально-трудові відносини як система

Поняття соціально-трудових відносин. Система соціально-трудових відносин: суб'єкти, організаційні форми, типи та принципи функціонування, фактори розвитку соціально-трудових відносин. Рівні соціально-трудових відносин, характеристика суб'єктів сторін та органів, що репрезентують працівників, роботодавців та державу на різних рівнях. Поняття соціальної справедливості та соціального захисту. Основні напрями соціального захисту. Соціальні гарантії. Регулювання соціально-трудових відносин. Законодавча та нормативно-правова база. Роль держави та профспілок у регулюванні соціально-трудових відносин, розвитку соціального партнерства. Характеристика соціально-трудових відносин щодо забезпечення трудових прав та соціальних гарантій працівників: зайнятості, рівня оплати праці, умов праці, охорони праці та відпочинку.

Тема 4. Соціальне партнерство

Сутність терміна «соціальне партнерство». Мета та принципи організації діяльності соціальних партнерів. Історичний аспект розвитку соціального партнерства в Україні. Суб'єкти соціального партнерства. Значення Міжнародної організації праці (МОП) в справі розвитку цивілізованих відносин між партнерами. Об'єднання роботодавців на ринку праці. Роль держави як роботодавця та арбітра на ринку праці. Вплив профспілок як виразника і захисника інтересів працівників на регулювання соціально-трудових відносин. Етапи роботи соціальних партнерів під час підготовки та укладання генеральної й галузевої тарифних угод.

Тема 5. Ринок праці та його регулювання

Ринок праці як складова система ринкового механізму регулювання економічної системи. Умови виникнення ринку праці. Ринок праці: функції та особливості товару «робоча сила». Відтворення відносин у сфері попиту-пропозиції на працю. Кон'юнктура ринку праці, елементи ринку праці: попит, пропозиція, ціна, товар. Особливості аграрного ринку праці. Суб'єкти та об'єкти ринку праці. механізм функціонування ринку праці. Первинний і вторинний ринки праці. Моделі ринку праці. Сегментація ринку праці. Інфраструктура ринку праці.

Тема 6. Соціально-трудові відносини зайнятості

Право на працю і соціальні механізми його реалізації. Законодавчі акти України про зайнятість та соціальний захист населення. Поняття зайнятості населення, види та форми зайнятості. Показники зайнятості. Безробіття та його причини. Види та форми безробіття. Ціна безробіття, Закон Оукена. Показники рівня безробіття. Державні, регіональні та територіальні програми зайнятості. Державна служба зайнятості та її роль щодо працевлаштування безробітних. Політика зайнятості та роль держави в її реалізації.

Тема 7. Організація і нормування праці

Організація праці: основи, напрями, завдання. Поділ праці: поняття, види, значення. Кооперація праці: поняття та форми. Робоче місце: поняття, види, їх оснащення, планування. Поняття та складові умов праці. Фактори виробничого середовища, що впливають на працездатність. Атестація робочих місць, охорона праці та БЖД. Робочий час: поняття та класифікація затрат. Час простоїв та перерв, їх види. Способи вивчення затрат робочого часу та їх види. Послідовність вивчення затрат робочого часу. Показники ефективності використання та втрат робочого часу. Економічна сутність та функції нормування праці. Види норм праці, методи нормування праці. Класифікація норм праці. Порядок перегляду норм праці, оцінювання їх економічної ефективності.

Тема 8. Продуктивність і ефективність праці

Сутність ефективності праці, рівень екстенсивного використання праці, рівень інтенсивного використання праці. Система ефективності праці та фактори її підвищення. Продуктивність праці як основний показник ефективності праці. Методи вимірювання продуктивності праці. Виробіток, трудомісткість, виробнича трудомісткість, повна трудомісткість, натуральний метод продуктивності праці, вартісний метод продуктивності праці, індекси продуктивності праці. Фактори та резерви зростання продуктивності праці, приріст річної продуктивності праці за рахунок працівників та зміни обсягу валової продукції, зрівноважені капітальні вкладення, вартість робочої сили, заміна живої праці капіталом.

Тема 9. Політика доходів і оплата праці

Вартість життя населення, види доходів та витрат, показники диференціації останніх. Основні законодавчо-правові положення регулювання оплати праці в ринкових умовах господарювання та визначення її мінімальних розмірів. Сутність, функції і принципи оплати праці. Форми і системи оплати праці: їх сутність, розрахунок, взаємозв'язок та взаємозалежність. Індивідуальні й колективні системи оплати праці. Системи оплати праці, визначення та види. Тарифна система та її складові елементи. Характеристика складових тарифної системи. Особливості тарифікації робіт у різних галузях. Безтарифна система оплати праці, її особливості. Формування фонду оплати праці на підприємстві.

Тема 10. Планування праці

Методичні положення та особливості планування трудових показників у підприємстві. Планування праці, баланс робочого часу, календарний фонд робочого часу, номінальний фонд робочого часу, ефективний фонд робочого часу, штатний розпис, явочна кількість працівників, середньосписковий склад працівників, економія чисельності робочої сили, формула Розенкранца, нормативний метод планування заробітної плати. Планування показників продуктивності праці. Планування заробітної плати.

Тема 11. Аналіз, звітність, аудит у сфері праці

Характеристика системи показників аналізу праці та особливості їх розрахунку в сільському господарстві. Аналіз забезпеченості підприємства робочою силою. Аналіз продуктивності праці. Аналіз використання робочого часу. Аналіз трудомісткості виробництва продукції. Аналіз заробітної плати. Облік затрат праці та її оплати в галузі. Аудиторське оцінювання системи організації внутрішньогосподарського контролю праці та її оплати. Аудит використання фонду споживання та розрахунків із оплати праці. Класифікація аудиту, напрямки проведення аудиту, етапи проведення аудиту. Статистична звітність у сфері праці, адміністративна відповідальність за недостовірність показників. Форми статистичної звітності у сфері праці.

Тема 12. Моніторинг соціально-трудової сфери як інструмент регулювання й удосконалення соціально-трудових відносин

Моніторинг, моніторинг соціально-трудової сфери, соціологічне дослідження, когортне дослідження, панельне дослідження, генеральна сукупність, вибірка, гіпотеза, інтерпретація поняття, операціоналізація поняття, проста випадкова вибірка, систематичний відбір, серійна вибірка, багатоступенева вибірка, комбінована вибірка, багатофазова вибірка, стратифікована вибірка, репрезентативність вибірки, квотна вибірка, організаційно-технологічний план соціологічного дослідження, анкетне опитування, інтерв'ю, спостереження, аналіз документів, соціометричне опитування, тестування, експеримент.

Тема 13. Міжнародна організація праці та її вплив на розвиток соціально-трудових відносин

Історія створення та структура МОП. Методи роботи МОП щодо регулювання соціально-трудових відносин. Основні принципи та права у сфері праці. Декларація МОП основних принципів та прав у сфері праці. Роль та функції Міжнародного бюро праці. Зміцнення трипартизму та соціального діалогу. Діяльність працівників і МОП. Діяльність роботодавців і МОП. Активне партнерство: регіональна діяльність МОП. Центр навчання, досліджень та публікації МОП. Поліпшення політики зайнятості, зміцнення адміністрації праці та системи соціального захисту в рішеннях та конвенціях МОП. Основні конвенції МОП з питань регулювання зайнятості та оплати праці. Глобалізація та сучасні методи регулювання соціально-трудових відносин.

5. Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин			
	денна форма навчання			
	усього	у т. ч.		
л		п	с.р.	
Тема 1. Об'єкт, предмет і завдання дисципліни	11	2	2	7
Тема 2. Трудові ресурси і трудовий потенціал суспільства	11	2	2	7
Тема 3. СТВ як система	9	2		7
Тема 4. Соціальне партнерство	9	2		7
Тема 5. Ринок праці та його регулювання	11	2	2	7
Тема 6. СТВ зайнятості	11	2	2	7
Тема 7. Організація і нормування праці	13	4	2	7
Тема 8. Продуктивність і ефективність праці	11	2	2	7
Тема 9. Політика доходів і оплата праці	13	4	2	7
Тема 10. Планування праці	11	2	2	7
Тема 11. Аналіз, звітність, аудит у сфері праці	9	2		7
Тема 12. Моніторинг соціально-трудової сфери як інструмент регулювання й удосконалення СТВ	9	2		7
Тема 13. Міжнародна організація праці та її вплив на розвиток СТВ	7	2		5
Усього годин	135	30	16	89

6. Теми практичних занять

Назва теми	Кількість годин
Тема 1. Об'єкт, предмет і завдання дисципліни	2
Тема 2. Трудові ресурси і трудовий потенціал суспільства	2
Тема 3. СТВ як система	
Тема 4. Соціальне партнерство	
Тема 5. Ринок праці та його регулювання	2
Тема 6. СТВ зайнятості	2
Тема 7. Організація і нормування праці	2
Тема 8. Продуктивність і ефективність праці	2
Тема 9. Політика доходів і оплата праці	2
Тема 10. Планування праці	2
Тема 11. Аналіз, звітність, аудит у сфері праці	
Тема 12. Моніторинг соціально-трудової сфери як інструмент регулювання й удосконалення СТВ	
Тема 13. Міжнародна організація праці та її вплив на розвиток СТВ	
Разом	16

7. Теми самостійної роботи

Назва теми	Кількість годин
Тема 1. Об'єкт, предмет і завдання дисципліни	7
Тема 2. Трудові ресурси і трудовий потенціал суспільства	7
Тема 3. СТВ як система	7
Тема 4. Соціальне партнерство	7
Тема 5. Ринок праці та його регулювання	7
Тема 6. СТВ зайнятості	7
Тема 7. Організація і нормування праці	7
Тема 8. Продуктивність і ефективність праці	7
Тема 9. Політика доходів і оплата праці	7
Тема 10. Планування праці	7
Тема 11. Аналіз, звітність, аудит у сфері праці	7
Тема 12. Моніторинг соціально-трудової сфери як інструмент регулювання й удосконалення СТВ	7
Тема 13. Міжнародна організація праці та її вплив на розвиток СТВ	5
Разом	89

8. Індивідуальні завдання

Індивідуальна робота здобувачів вищої освіти з дисципліни не передбачена.

9. Оцінювання результатів навчання

Програмні результати навчання	Форми контролю
ПРН 1. Асоціювати себе як члена громадянського суспільства, наукової спільноти, визнавати верховенство права, зокрема у професійній діяльності, розуміти і вміти користуватися власними правами і свободами, виявляти повагу до прав і свобод інших осіб, зокрема, членів колективу.	- виконання практичного завдання; - розв'язування тестів; - виконання завдань самостійної роботи; - реферат; - презентація; - екзамен.
ПРН 10. Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності.	- виконання практичного завдання; - розв'язування тестів; - виконання завдань самостійної роботи; - реферат; - презентація; - екзамен.
ПРН 11. Вміти аналізувати процеси державного та ринкового регулювання соціально-економічних і трудових відносин.	- виконання практичного завдання; - розв'язування тестів; - виконання завдань самостійної роботи; - реферат; - презентація; - екзамен.
ПРН 18. Використовувати нормативні та правові акти, що регламентують професійну діяльність.	- виконання практичного завдання; - розв'язування тестів; - виконання завдань самостійної роботи; - реферат; - презентація; - екзамен.

Забезпечення тематикою дисципліни успішного опанування програмних результатів навчання для здобувачів вищої освіти

Теми занять	Програмні результати навчання				Разом
	ПРН 1	ПРН 10	ПРН 11	ПРН 18	
Тема 1. Об'єкт, предмет і завдання дисципліни	+				1
Тема 2. Трудові ресурси і трудовий потенціал суспільства	+				1
Тема 3. СТВ як система			+		1
Тема 4. Соціальне партнерство			+		1
Тема 5. Ринок праці та його регулювання			+		1
Тема 6. СТВ зайнятості			+		1
Тема 7. Організація і нормування праці		+			1
Тема 8. Продуктивність і ефективність праці		+			1
Тема 9. Політика доходів і оплата праці		+			1
Тема 10. Планування праці		+			1
Тема 11. Аналіз, звітність, аудит у сфері праці				+	1
Тема 12. Моніторинг соціально-трудової сфери як інструмент регулювання й удосконалення СТВ				+	1
Тема 13. Міжнародна організація праці та її вплив на розвиток СТВ				+	1
Разом	2	4	4	3	13
максимальний відсоток у підсумковій оцінці з навчальної дисципліни, %	15	30	30	25	100
мінімальний відсоток у підсумковій оцінці з навчальної дисципліни, %	9	18	18	15	60

Критерієм успішного навчання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання.

Критерії успішного опанування програмних результатів навчання

Програмні результати навчання	Відсоток у підсумковій оцінці з навчальної дисципліни, %	Пороговий рівень оцінок, балів	
		максимальний	мінімальний
ПРН 1	15	15	9
ПРН 10	30	30	18
ПРН 11	30	30	18
ПРН 18	25	25	15
Разом	100	100	60

Одним із обов'язкових елементів освітнього процесу є систематичний поточний контроль оволодіння компетентностями та підсумкова оцінка рівня досягнення програмних результатів навчання.

10. Форми контролю результатів навчання

Програмні результати навчання	Форми контролю												Разом	
	виконання практичного завдання		розв'язування тестів		виконання завдання зі самостійної роботи		підготовка реферату		підготовка презентації		екзамен			
	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів
ПРН 1	1	2	2	4	2	4	0	1	1	2	2	3	15	9
ПРН 10	2	4	5	8	5	8	1	2	2	3	4	6	30	18
ПРН 11	2	4	5	8	5	8	1	2	2	3	4	6	30	18
ПРН 18	2	3	4	7	4	7	1	1	2	3	3	5	25	15
Разом	8	13	16	26	16	26	3	5	6	10	12	20	60	100

Форма проведення семестрового контролю для здобувачів вищої освіти згідно з робочим та навчальним планом – екзамен.

11. Схема нараховування балів з навчальної дисципліни

Назва теми	Види навчальної роботи здобувачів вищої освіти, балів						Разом
	виконання практичного завдання	розв'язування тестів	виконання завдання зі самостійної роботи	підготовка реферату	підготовка презентації	екзамен	
Тема 1. Об'єкт, предмет і завдання дисципліни	1	2	2				5
Тема 2. Трудові ресурси і трудовий потенціал суспільства	1	2	2				5
Тема 3. СТВ як система	1	2	2				5
Тема 4. Соціальне партнерство	1	2	2				5
Тема 5. Ринок праці та його регулювання	1	2	2				5
Тема 6. СТВ відносини зайнятості	1	2	2				5
Тема 7. Організація і нормування праці	1	2	2				5
Тема 8. Продуктивність і ефективність праці	1	2	2				5
Тема 9. Політика доходів і ОП	1	2	2				5
Тема 10. Планування праці	1	2	2				5
Тема 11. Аналіз, звітність, аудит у сфері праці	1	2	2				5
Тема 12. Моніторинг соціально-трудої сфери як інструмент регулювання й удосконалення СТВ	1	2	2				5
Тема 13. Міжнародна організація праці та її вплив на розвиток СТВ	1	2	2				5
За будь якою темою				5			5
За будь якою темою					10		10
Екзамен						20	20
Всього по дисципліні	13	26	26	5	10	20	100

Шкала та критерії оцінювання виконання практичного завдання

Шкала оцінювання, балів	Характеристика критерію
1	відповіді правильні, обґрунтовані, осмислені та характеризують наявність спеціалізованих концептуальних знань на рівні новітніх досягнень, критичне осмислення проблем у навчанні. Відповідь характеризує уміння виявляти та розв'язувати проблему, інтегрувати знання; провадити інноваційну та наукову діяльність та повністю відображає визначений результат навчання за темою
0,5	відповідь недостатньо обґрунтована та осмислена, характеризує уміння застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності та показує неповноту засвоєння результату навчання

Шкала та критерії оцінювання розв'язування тестів

Шкала оцінювання, балів	Характеристика критерію
0-2	По кожній темі 10 тестових завдань. Бали: від 0-2 (по 0,2 балів за кожен правильну відповідь)

Шкала та критерії оцінювання підготовки реферату

Шкала оцінювання, балів	Характеристика критерію
4-5	проблема, яка розглядається в рефераті, викладена повно, послідовно, логічно; список використаних джерел 5-6 позицій, відповідає діючому стандарту оформлення бібліографії: здобувач при захисті реферату повністю демонструє засвоєний результат навчання за темою реферату.
2-3	тема реферату викладена досить повно, але є певні недоліки щодо відповідності результату навчання, логіці викладу; бібліографічний список нараховує 4-5 джерел, відповідає сучасним правилам, але містить певні помилки, здобувач при захисті реферату не повністю володіє матеріалом щодо результату навчання за темою реферату.
0-1	тема реферату нерозкрита або ж повністю не розкриває заявлений результат навчання, у бібліографічному списку менше 2 наукових джерел, і він подається не за сучасними правилами, здобувач відмовляється від захисту.

Шкала та критерії оцінювання підготовки презентації

Шкала оцінювання, балів	Характеристика критерію
8-10	зміст презентації відповідає темі та результату навчання; наявність творчого підходу складання презентації; якісно підготовлена практична розробка, дотримані всі вимоги щодо технічного й естетичного оформлення роботи і орфографічних вимог, наявності електронного (на носіїві) матеріалу презентації.
5-7	наявність незначних недоліків у відповідності теми презентації заявленому результату навчання, виконанні презентації та її оформленні.
0-4	наявність суттєвих недоліків або ж повній невідповідності теми презентації результату навчання, вимогам щодо обсягу, оформлення та викладу змісту презентації.

Шкала та критерії оцінювання самостійної роботи (письмове завдання)

Шкала оцінювання, балів	Характеристика критерію
1-2	вірно розкрито питання самостійної роботи; ЗВО демонструє розуміння сутності матеріалу, логічність та самостійність у його викладі; аргументовано обґрунтовує свою думку; відповідь містить обґрунтовані висновки.
0-1	ЗВО демонструє поверхневі знання і розуміння основних положень питання; наявні суттєві помилки; висновки неповні.

Шкала та критерії оцінювання екзамену

Вид завдання	Оцінка	Вимоги до знань та умінь здобувачів вищої освіти
Теоретичне	1-5 балів	Свідоме відтворення матеріалу з незначними помилками; дещо порушено логічність та послідовність викладу; недостатньо проявляється самостійність мислення. Відповідь стилістично правильна, містить незначні граматичні помилки.
	5-10 балів	Відповіді правильні, обґрунтовані, осмислені та характеризують наявність спеціалізованих концептуальних знань на рівні новітніх досягнень, критичне осмислення проблем у навчанні. Здобувач показує відмінні знання з визначених результатів навчання по дисципліні
Професійно-орієнтоване (задача)	1-5 балів	Задача розв'язана не до кінця, відсутні методичні основи розв'язку, є помилки у розрахунку
	5-10 балів	Задача виконана правильно та за усіма показниками, послідовність розрахунку описана стилістично та граматично правильно з використанням професійних термінів, показує здатність студента використовувати професійні компетентності при розв'язанні практичних завдань та показує відмінні знання з визначених результатів навчання по дисципліні
Всього (макс. кількість балів)	20 балів	

Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Михайло Акулов, Анна Драбаніч, Тетяна Євась, Ольга Жукова, Олена Помірча, Ірина Цаль, Людмила Юрчишена. Економіка праці і соціально-трудові відносини. К.: ЦНЛ. 2019. 328 с.
2. Червінська Любов. Економіка праці і соціально-трудові відносини. К.: ЦНЛ. 2019. 288 с.
3. Чернявська О.В. Ринок праці: навчальний посібник. К.: ЦУЛ. 2019. 522 с.
4. Корнійчук Б.В. Ринок праці: навчальний посібник. URL: https://stud.com.ua/146320/menedzhment/rinok_pratsi.
5. Грішнова О.А. Економіка праці та соціально-трудові відносини: підручник. К.: «Знання», 2009. 390 с.
6. Гриньова В.М., Шульга Г.Ю. Економіка праці та соціально-трудові відносини: навч. посіб. К.: «Знання», 2010. 310 с.
7. Дядик Т.В. Економіка праці та соціально-трудові відносини: навчальний посібник. Полтава: ФОП Говоров, 2008. 344 с.
8. Ronald G. Modern Labor Economics: theory and Public Policy / G. Ronald, S. Robert, eleventh edition // Ehrenberg School of Industrial and Labor Relations Cornell University, Smith School of Industrial and Labor Relations Cornell University. USA, 2012. 640 p.

9. Labor economics from a free market perspective employing the unemployable / WALTER BLOCK. World Scientific Publishing Co. Pte. Ltd., 5 Toh Tuck Link, Singapore. Loyola University New Orleans, USA, 2018. 94 p.

Допоміжні

1. Управління персоналом: навч. посіб. А. О. Азарова, О. О. Мороз, О. Й. Лесько, І. В. Романець; ВНТУ. Вінниця: ВНТУ, 283 с. URL: <http://publish.vntu.edu.ua/txt/601-1.pdf>

2. Томилов В.В., Семеркова Л.Н. Маркетинг рабочей силы. URL: <https://www.marketing.spb.ru/read/m6/>

3. Дядик Т.В., Погребняк Л.П. Ринок праці в Україні: основні тенденції розвитку. The International Scientific and Practical Web-Congress of Economists and Jurists «*The global problem and human security: economic and legal aspects*», professional scientific publication, 28-29 December, 2017, Zagreb (Croatia). P. 120-125. URL: http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/bitstream/123456789/2196/1/THE%20GLOBAL%20PROBLEM%20OF%20HUMAN%20SECURITY_%20economic%20and%20legal%20aspects_copy.pdf

4. Дядик Т.В., Погребняк Л.П. Інвестиції в людський капітал. International Scientific Conference *Innovative Economy: Processes, Strategies, Technologies: Conference Proceedings*, Part I, January 26, 2018. Kielce, Poland: Baltigija Publishing. P. 108-112.

5. Дядик Т.В., Писаренко С.В. Стан зайнятості та безробіття в Україні. *Агросвіт*. №8, 2017. С. 35-42. URL: http://www.agrosvit.info/pdf/8_2017/6.pdf

6. Дядик Т.В., Загребельна І.Л., Близнюк К.М. Формування і використання трудових ресурсів на міжнародному рівні та Україні. Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу. 2018. №1 (41). С. 9-15. URL: http://old.bumib.edu.ua/sites/default/files/visnyk/3_19.pdf

7. Дядик Т.В. Необхідність HR-маркетингу на сучасному ринку праці. Інфраструктура ринку. №33. 2019. С. 246-253. URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2019/33_2019_ukr/39.pdf

8. Yasnolob, I. Tetyana Chayka, Tetiana Diadyk, Alla Rudych, Oleksandr Bezkrivnyi, Viktoriia Danylenko, Lyudmyla Shulga, Alla Svitlychna (2019) Human Factor in the Creation and Development of Energy Independent and Energy Efficient Rural Settlements. *Journal of Environmental Management and Tourism*, (Volume X, Fall), 5(37): 1029 – 1036. DOI:10.14505/jemt.v10.5(37).10. URL: <https://journals.aserspublishing.eu/jemt/article/view/4005>.

9. Дядик Т.В. Необхідність HR-маркетингу на сучасному ринку праці. Інфраструктура ринку. №33. 2019. С. 246-253. URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2019/33_2019_ukr/39.pdf

10. Дядик Т.В., Іванов М.В. HR-бренд як чинник конкурентоспроможності підприємства. Проблеми обліково-аналітичного забезпечення управління підприємницькою діяльністю: зб. матер. IV Всеукраїнської науково-практичної конференції. Полтава: ПДАА, 2019. С. 457-459. URL: <http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/bitstream/123456789/6493/1/%d0%94%d1%8f%d0%b4%d0%b8%d0%ba %d0%86%d0%b2%d0%b0%d0%bd%d0%be%d0%b2 %d1%82%d0%b5%d0%b7%d0%b8.pdf>

11. Дядик Т.В., Загребельна І.Л. Міжнародний маркетинг робочої сили. *Науковий економічний журнал «Інтелект XXI»*. №1. 2020. С. 15-20. URL: http://dspace.snu.edu.ua:8080/jspui/bitstream/123456789/3177/1/%D0%9C%D0%BE%D1%80%D0%B3%D0%B0%D1%87%D0%BE%D0%B2-%D0%86%D0%BD%D1%82%D0%B5%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D1%82%20%D0%A5%D0%A5%D0%86%20%E2%84%96%201_2020.pdf

12. Писаренко С.В., Дядик Т.В., Бих С.М. Інноваційні методи управління персоналом як чинник формування його конкурентоспроможності. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Серія: Економіка і менеджмент. Збірник наукових праць. Випуск 41. 2020. С. 61-68. URL: <https://www.vestnik-econom.mgu.od.ua/journal/2020/41-2020/11.pdf>

13. Дядик Т.В. Рогозін А.Ю., Труш В.В. Роль соціального підприємництва та неформальної зайнятості на сучасному ринку праці. Економічний, організаційний та правовий механізм підтримки і розвитку підприємництва: колективна монографія; за ред. О.В. Калашник, Х.З. Махмудова, І.О. Яснолоб. Полтава: Видавництво ПП «Астрія», 2020. С. 127-135.

14. Дядик Т.В., Лядський І.К. Соціальна орієнтованість бізнесу, як важлива передумова створення HR-бренду. Вісник ХНАУ ім. В.В. Докучаєва. Серія Економічні науки. №5. 2020. С. 62-77.

Інформаційні ресурси мережі Інтернет

1. Державна служба статистики України. Демографічна та соціальна статистика. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
2. Премія HR-бренд. URL: <http://hrbrand.com.ua/9-2019.php>.
3. Центр соціально-економічних досліджень. URL: www.caseukraine.com.ua.
4. Інститут демографії та соціальних досліджень імені М.В. Птухи Національної академії наук України URL: <https://idss.org.ua/index>.
5. Інститут соціології НАН України. URL: http://i-soc.com.ua/institute/el_library.php.